

Odd Bjørnar Bjørkås
Kvamsveien 467
7884 Sørli

Trondheim, 24.05.2022

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2022/4296

Saksbehandler:
Susanne Hanssen

Avslag på søknad om skadefelling av bjørnebinne og unger i Lierne kommune

Vi viser til søknader datert 20. mai 2022 om å felle bjørnebinne med tre unger innenfor Hestkjølen område i Lierne kommune fra Odd Bjørnar Bjørkås, og fra Jijnjevaerie sameby.

Vedtak

Miljødirektoratet avslår søknaden om å felle brunbjørn fra Odd Bjørnar Bjørkås, og fra Jijnjevaerie sameby.

Vedtaket er fattet etter naturmangfoldloven § 18 første ledd b) og rovviltforskriften § 13. Dere finner [naturmangfoldloven](#) og [rovviltforskriften](#) i sin helhet på Lovdata.no.

[Representantforslag 163 S \(2010-2011\)](#) (Stortinget.no) ligger også til grunn for vurderingene.

Kort om bakgrunnen for saken

Brunbjørnen er fredet. Det er likevel mulig å felle brunbjørn, blant annet for å hindre skade på husdyr eller tamrein. Vilkårene for fellingstillatelsen er at fellingene ikke skal være til skade for bestandens overlevelse, og at formålet ikke kan bli oppnådd på annen tilfredsstillende måte.

Stortingets rovviltforlik fra 2011 gir føringene for forvaltningen av rovvilt i Norge. Den todelte målsettingen i forliket, som vektlegger både rovviltbestandens overlevelse og hensynet til levedyktige beitenæringer, er det grunnleggende prinsippet i forvaltningen.

Stortinget har fastsatt et nasjonalt mål for hvor mange ungekull med brunbjørn det skal fødes i Norge hvert år. Bestandsmålet er fordelt i utvalgte forvaltningsregioner for rovvilt. De regionale rovviltnemndene har i sine forvaltningsplaner for rovvilt lagt grunnlaget for en geografisk differensiert forvaltning innenfor regionene, med prioriterte bjørneområder og prioriterte beiteområder.

Bestandssituasjonen og overvåkingen av brunbjørn i rovviltregion 6

Stortinget har fastsatt følgende bestandsmål for brunbjørn:

- Antall ungekull for landet: 13

- Antall ungekull for regionen: 3

Bestanden av brunbjørn i Norge blir primært overvåket ved å analysere DNA fra innsamlede ekskrement og hår. De analyserte prøvene med DNA gjør det mulig å slå fast hvor mange brunbjørn som minimum har vært innom Norge i løpet av ett år, hvor de har oppholdt seg og fordelingen mellom hanner og binner. Rapporteringsfristen for overvåking av brunbjørn er 1. april påfølgende år.

Bestandsmålet er gitt i antall årlige ungekull. Overvåkingen benytter en modell, som er utviklet av Det skandinaviske bjørneprosjektet (Bischof og Swenson 2010), til å beregne hvor mange kull som sannsynligvis er født i Norge hvert år. Modellen tar utgangspunkt i det innsamlede DNA-materialet og bygger blant annet på kunnskap om fordeling mellom kjønn og alder i den svenske brunbjørnebestanden. Den baserer seg også på kunnskap om hvor ofte binnene føder og hvor gamle de er første gang de føder, størrelsen på leveområdene og dødeligheten i bestanden.

Siste års rapport fra Rovdata (NINA rapport 2125) viser at det i 2021 ble påvist 160 ulike bjørner i Norge, 67 hunnbjørner og 93 hannbjørner. I region 6 ble det påvist 27 bjørner, hvorav 9 binner i 2021.

Basert på prøver fra påviste hunnbjørner ble det estimert at det var 8,1 ungekull i 2021 i Norge. I region 6 ble det estimert 1,6 ungekull i 2021. Dette er en nedgang fra fjorårets rapport som viste 2,9 ungekull av bjørn i 2020. Vi er kjent med at det er felt flere voksne binner både på norsk og på svensk side av grensen som har bidratt til nedgang. Det aktuelle området er innenfor forvaltningsområdet for bjørn, der hensynet til bjørn skal tydelig prioriteres.

Skadesituasjonen og erstatninger for rovviltskader i Lierne

Totalt er det påvist at bjørn har forårsaket 15 skader på tamrein siden 1. januar 2021 i Lierne kommune. Dyrene ble drept mellom 10. og 23. mai i år.

Statsforvalteren i Trøndelag utbetalte erstatning for tap av 85 rein på grunn av bjørn i Låarte sijte for reindriftsåret 2020/2021. Det ble ikke erstattet tap av sau og lam til bjørn i Lierne kommune i 2021.

Bakgrunn for søknaden

Bakgrunnen for søknaden om skadefelling er en bekreftet sporobservasjon av bjørn i følge med tre unger, antagelig fjorårsunger, innenfor Hestkjølen i Lierne nasjonalpark fra 17. mai i år, samt påviste skader på tamrein. I dette område var det på søknadstidspunktet påvist 6 kalver tatt av bjørn fra 19. og 20. mai, ytterligere 4 kalver skulle undersøkes. Søkerne viser til at dette er område som benyttes av reinen deres, og at det vil bli store tap for reindriften om binna og ungene får fortsette å oppholde seg her.

Muntlig tilbakemelding

Det ble per telefon 20. mai 2022 gitt muntlig tilbakemelding om at søknaden ville bli avslått, samt gitt en oppfordring om å kontakte Statsforvalteren i Trøndelag for å drøfte mulighetene for tilskudd til forebyggende tiltak.

Miljødirektoratets vurderinger

Den geografisk differensierte forvaltningen innenfor regionene, med prioriterte bjørneområder og prioriterte beiteområder, er et viktig prinsipp i regelverket og rovviltforvaltningen. Prinsippet skal ivareta både rovviltbestandens overlevelse og hensynet til levedyktige beitenæringer. Region 6 har mål om 3 årlige ungekull av bjørn. I 2021 ble det estimert 1,6 ungekull i region 6, som er langt under bestandsmålet for regionen. Det aktuelle området er i tillegg innenfor forvaltningsområdet for bjørn, der hensynet til bjørn skal tydelig prioriteres, og hvor en skal oppnå bestandsmål om 3 årlig ungekull av bjørn.

Det har vist seg svært utfordrende å opprettholde bestanden på bestandsmålet i regionen. Hovedårsaken er at de fleste bjørner, og særlig binner, som lever innenfor forvaltningsområdet i perioder benytter seg av områder utenfor - i Sverige og i beiteprioriterte områder i Norge. I disse områdene er risikoen stor for å bli felt på skadefelling eller i ordinær jakt i Sverige. Bestanden av bjørn på svensk side er langt høyere enn i Norge og fellingen på svensk side har økt betraktelig de senere årene. I Jämtlands län er det felt 485 bjørner siden 01.01.2019.

Terskelen for å felle binner med unger er generelt svært høy. I tillegg er bestanden av bjørn under forvaltningsmålet for bjørn i region 6. I randområdene til den skandinaviske bjørnebestanden er det relativt få binner, og de få som finnes er avgjørende for at bestanden kan utvikle seg i rett retning i forhold til målet for regionen.

Vi er kjent med at det er påvist 6 skader forårsaket av denne binna innenfor områder med kalvende rein. Det betyr at det kan oppstå ytterligere skader på tamrein som følge av bjørn i forbindelse med den pågående kalvingen. Vi anbefaler derfor at distriktet tar kontakt med Statsforvalteren i Trøndelag for å drøfte eventuelle muligheter for akutte forebyggende tiltak for å forhindre tap.

Vi har lagt vekt på følgende i vurderingen vår:

- Den geografiske differensierte forvaltningen
- Den regionale og nasjonale bestandsstatusen for brunbjørn
- Skadehistorikken og skadepotensialet på tamrein i regionen

Vår vurdering er at det ikke er grunnlag for å iverksette skadefelling av bjørnebinne og unger i det aktuelle området.

Klagerett

Dere kan klage på vedtaket. Fristen for å klage er tre uker fra dere har mottatt dette brevet. Klagen sendes til Miljødirektoratet.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Knut Morten Vangen
seksjonsleder

Susanne Hanssen
seniorrådgiver

Kopi til:

LANDBRUKSDIREKTORATET	Postboks 1450 Vika	0116	OSLO
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENTET	Postboks 8013 DEP	0030	OSLO
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET	Postboks 8007 Dep	0030	OSLO
NORSKE REINDRIFTSAMERS LANDSFORBUND	Postboks 508	9255	TROMSØ
STATSFORVALTEREN I TRØNDELAG	Postboks 2600	7734	STEINKJER